

KAMIL WASILKIEWICZ*

**SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ „KONFRONTACJE
ARCHEOLOGICZNO-HISTORYCZNE. WPŁYWY OBCE JAKO
CZYNNIK POWSTAWANIA I FUNKCJONOWANIA ORGANIZACJI
PAŃSTWOWYCH W EUROPIE ŚRODKOWEJ W IX-XI WIEKU”,
GUŁTOWY, 22-23 WRZEŚNIA 2022 ROKU**

W dniach 22-23 września 2022 roku w pałacu w Gułtowach odbyła się konferencja naukowa poświęcona zewnętrznym wpływom, istotnym w kontekście powstawania i funkcjonowania państw w Europie Środkowej od IX do XI wieku. Wydarzenie stanowiło kontynuację Konfrontacji Grzybowskiich – spotkań archeologiczno-historycznych, które w przeszłości odbywały się na terenie grodu w Grzybowie. Organizatorami konferencji były dwa wydziały Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Archeologii oraz Wydział Historii.

Konferencję uroczyście otworzyli prof. dr hab. Józef Dobosz, Dziekan Wydziału Historii UAM, prof. dr hab. Andrzej Michałowski, Dziekan Wydziału Archeologii UAM, oraz mgr Jacek Wrzesiński, wieloletni pracownik Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, jeden z pomysłodawców Konfrontacji. W jej obradach w charakterze prelegentów wzięło udział trzynastu historyków i archeologów z dziewięciu ośrodków naukowych oraz kilkunastoosobowe grono dyskutantów. Na uwagę zasługuje formuła konferencji. Każdy referat zaplanowano na 30 minut. Po nim odbywała się równie długa dyskusja. Sprzyjało to szerszemu poznaniu prezentowanych tematów oraz wymianie poglądów i konfrontowaniu własnych opinii z opiniami innych uczestników.

Pierwszego dnia wygłoszono sześć referatów. PhDr. Naďa Profantová, CSc. (Czeska Akademia Nauk) odniosła się do problemu związków społeczeństwa czeskiego z państwem Franków w IX i pierwszej połowie X wieku. Doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc. (Uniwersytet Masaryka) i PhDr. Rudolf Procházka CSc. (Uniwersytet Masaryka) poruszyli kwestię wpływów wewnętrznych i zewnętrznych w procesie kształtowania się Moraw w X i XI stuleciu. Mgr. Lukáš Reitingr, Ph.D. (Uniwer-

* ORCID: 0000-0002-4435-9766, Instytut Kultury Europejskiej w Gnieźnie, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, ul. Kostrzewskiego 5-7, 62-200 Gniezno, kamil.wasilkiewicz@amu.edu.pl.

sytet Masaryka) przedstawił przywilej praski z 1086 roku jako źródło do dziejów Europy Środkowo-Wschodniej. Dr Paweł Babij (Uniwersytet Wrocławski) ukazał obce wpływy na organizację militarną, uzbrojenie i taktykę Słowian Połabskich. Dr Karol Kollinger (Polska Akademia Nauk) zaprezentował temat obecności Skandynawów w Europie Wschodniej w IX-XI wieku w świetle przekazów pisanych. Prof. AFiB Vistula dr hab. Władysław Duczko (Akademia Finansów i Biznesu Vistula) porównał procesy powstawania Rusi Rurykowiczów oraz Polski Piastów w X wieku.

Drugiego dnia również przedstawiono sześć referatów. Prof. dr hab. Hanna Kóčka-Krenz (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) ukazała wpływy zewnętrzne na architekturę rezydencjonalną w Wielkopolsce. Prof. dr hab. Borys Paszkiewicz (Uniwersytet Wrocławski) odniósł się do problemu istnienia Śląska w X wieku. Prof. UW r dr hab. Krzysztof Jaworski (Uniwersytet Wrocławski) wskazał stosunek mieszkańców dorzecza Odry i Wisły do Morawian i kultury wielkomorawskiej w IX i X stuleciu. Dr hab. Marek Florek (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) poruszył kwestię obecności Węgrów w Małopolsce od X do XII wieku. Prof. UAM dr hab. Marzena Matla (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) przedstawiła czeskie wpływy w państwie wczesnopiastowskim. Dr hab. Tomasz Nowakiewicz (Uniwersytet Warszawski) zaprezentował związki mieszkańców ziem piastowskich, Prusów i Jaćwingów we wczesnym średniowieczu.

Konferencję podsumował prof. dr hab. Zbigniew Dalewski (Uniwersytet Warszawski), wskazując na wysoką jakość referatów oraz wielowątkowy wymiar dyskusji. Na zakończenie głos zabrali prof. dr hab. Józef Dobosz oraz prof. UAM dr hab. Marcin Danielewski, zamykając oficjalnie tegoroczne obrady.

W kontekście organizacji przedsięwzięcia warto podkreślić wybór miejsca obrad. Pałac w Gułtowach ułatwił wytworzenie doskonałej atmosfery, sprzyjającej dyskusji naukowej i integracji uczestników. Konferencja zresztą była bardzo dobrze przygotowana. To zasługa komitetu organizacyjnego (prof. dr hab. Józef Dobosz, prof. dr hab. Andrzej Michałowski, prof. UAM dr hab. Marcin Danielewski, prof. UAM dr hab. Marzena Matla, dr Milena Teska, dr Robert Tomczak i mgr Jacek Wrześniński), któremu należy pogratulować i życzyć powtórzenia sukcesu w przyszłym roku.

Wykaz referatów (kolejność według programu konferencji):

- PhDr. Nad'a Profantová, CSc., *Česká společnost a její vazba na franskou říši v 9. a 1. pol. 10. století. Pohled archeologa.*
- Doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc., PhDr. Rudolf Procházka CSc., *„Domáci” a „cizí” v procesu utváření historické Moravy v 10. a 11. století.*
- Mgr. Lukáš Reitinger, Ph.D., *Pražské privilegium z roku 1086. Gordický pramen k dějinám středovýchodní Evropy 9.-11. století.*
- Dr Paweł Babij, *Obce wpływy w wojskowości Słowian Połabskich? Organizacja militarna, uzbrojenie, taktyka.*

- Dr Karol Kollinger, *Skandynawowie w Europie Wschodniej w IX-XI wieku w świetle przekazów pisanych*.
- Prof. AFiB Vistula dr hab. Władysław Duczko, *Ruś Rurykowiczów – Polska Piastów. Różnice tworzenia dwóch państw w X wieku*.
- Prof. dr hab. Hanna Kóčka-Krenz, *Między wschodem a zachodem. Architektura rezydencjonalna w Wielkopolsce*.
- Prof. dr hab. Borys Paszkiewicz, *Śląsk w X wieku, czyli o czymś, czego nie było*.
- Prof. UW r dr hab. Krzysztof Jaworski, „*A ci uciekli [znad Dunaju (?)] do sąsiednich oraz pozostałych narodów*”. *Mieszkańcy dorzecza Odry i Wisły wobec Morawian i kultury wielkomorawskiej w IX i X wieku*.
- Dr hab. Marek Florek, *Węgrzy w Małopolsce w wiekach X-XII w świetle źródeł archeologicznych, pisanych i toponomastycznych*.
- Prof. UAM dr hab. Marzena Matla, *Migracje a przepływ idei – Czesi i czeskie wpływy w państwie wczesnopiastowskim*.
- Dr hab. Tomasz Nowakiewicz, „*Z Mesko sąsiadują [...] na północy Burus*” – *niebezpieczne związki mieszkańców ziem piastowskich, Prusów i Jaćwingów we wczesnym średniowieczu*.